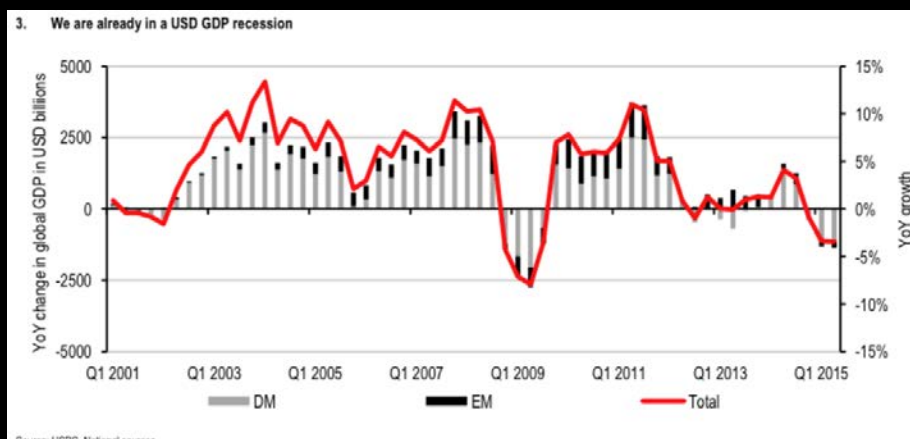

Lugnet före stormen

Enbart rubriken till denna artikel riskerar sannolikt att skrämja bort en del av er läsare. Tankar som, kom inte med detta långrandiga mantra om en kommande ekonomisk undergång nu igen, vi har ju redan hört detta till leda. Under september eller inledningen av oktober skulle allt ske, räntorna skulle stiga, börserna skulle krascha och en allmän ekonomisk turbulens skulle inledas. Många varnade för detta, allt ifrån professionella ekonomer till kristna väktare. Med facit i hand kan vi alla konstatera att inget av detta skedde. Undantaget var ett markant fall på främst den kinesiska börsen, vilken sedan återhämtat mycket av tappet.

Tyvär kommer inte denna bedrägliga period av lugn att vara någon längre tid och många känner säker innerst inne att världen befinner sig på kollisionskurs med den riktning som skall generera sunda och hållbara finansiella system. Om vi tittar närmare på de underliggande ekonomiska faktorerna framträder en mycket allvarlig bild. Alla de tidigare finansiella hoten är fortsatt lika aktuella och har i många avseenden också fördjupats. En mängd ekonomiska data talar för att vi just nu bevittnar lugnet före stormen.

Studerar vi globala ekonomiska fakta så framgår att världsekonomin befinner sig på ett sluttande plan. Den brittiska bankjätten [HSBC](#) gick nyligen ut och förklarade att de som väntar på en ny global recession kan sluta vänta, vi är redan där. Som underlag pekar man bland annat på att den globala handeln fram till halvårsskiftet fallit 8,4 procent på årsbasis. Även världens BNP beräknat i US-dollar (se diagram) är ner 3,4 procent.

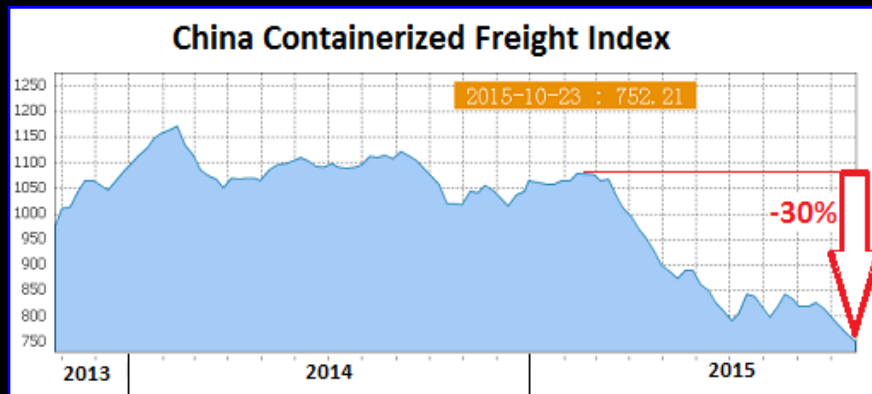

Siffrorna talar för att den globala ekonomin inte har varit i detta dåliga skick sedan den förödande recession som skakade världen under 2008 och 2009. Liknande signaler har också framförts av IMF, FN, [BIS](#) och [Citibank](#), samtliga skickar ut varningar om att en stor ekonomisk kris kan vara nära förestående.

Under en länge tid har Kina varit den viktigaste motorn för att driva den globala ekonomin. Sedan en tid tillbaks har landets ekonomi visat oroväckande tendenser med ett vikande BNP. De senaste uppgifterna bekräftar farhågor om att den kinesiska ekonomin är i kraftigt vikande. Med minskad global efterfrågan har indexet för den kinesiska [containertransporten kollapsat](#) till de sämsta siffrorna någonsin. Sedan februari månad har transportererna sjunkit med 30 procent (se diagrammet nedan) och september visar negativa exportsiffror vilka minskat med 3,7 procent från ett år tidigare.

Som om inte detta vore nog så är det än värre på den kinesiska importsidan som i september störtök med 20,4 procent jämfört med ett år tidigare, detta efter att augusti visat ett tapp på 13,8 procent. I mitten av oktober bekräftades denna tendens ytterligare då Kina meddelade att BNP-tillväxten för tredje kvartalet fallit till 6,9 procent, den lägsta nivån sedan den senaste lågkonjunkturen. (se diagrammet nedan)

Inte enbart Kina brottas med svårigheter, samtliga BRICS-länder och flera av övriga *emerging markets* är under betydande svårigheter. Ekonomibloggen *The Economic Collapse* skrev den 8 oktober, *Pengar flyr tillväxtmarknader i ett blixtrande tempo, stora globala banker sitter fast med enorma lån som aldrig återbetalas och det ser ut som en mycket betydande globala kreditkris har inletts.*

Bakom åderlåtningen står utländska investerare, som tvärnitar i tillväxtländerna, medan inhemska investerare i rask takt flyttar pengar utomlands. Kinas inbromsning och USA:s penningpolitiska åtstramningar ligger bakom det massiva utflödet av kapital ur världens största tillväxtekonomier.

Tecken på svårigheter i tillväxtmarknaderna syns tydligt, inte minst i den brasilianska ekonomin. Stora utflöden har resulterat i att landets arbetslöshet har ökat med 77 procent, från årsskiftets 4,3 procent till septembers 7,6 procent. Brasiliens ekonomiska recession kommer sannolikt att bli djupare och längre än tidigare förväntningar vilket också visat sig i stigande räntor och en nedgradering från kreditvärderingsinstituten.

Den amerikanska ekonomin visar minst lika dåliga siffror. Inom kort kommer den amerikanska kongressen lagstifta om att än en gång höja det omdiskuterade skuldtaket. Denna gång från dagens dryga 18 biljoner dollar upp till 19,6 biljoner dollar (se diagram nedan) vilket är det lånetak som kommer att gälla fram till att en ny president skall tillträda under januari 2017. Lagstiftning om en höjning av taket genomförs för att undvika att landet skall tvingas ställa in betydande delar av statens betalningar.

En ytterligare ökning av den amerikanska skulden orsakas av en budget i svår obalans. Sedan Obama tillträdde som president i januari 2009 har den amerikanska statsskulden ökat med i runda tal 7,5 biljoner dollar motsvarande cirka 70 procent. Detta innebär i sin tur att USA under knappt sju års tid varje timma dygnet runt utökat sin låneskuld med i runda tal 100 miljoner dollar (cirka 800 miljoner SEK) för att få sin ekonomi att gå runt. Det fordras ingen ekonomisk utbildning för att förstå att detta är en väg mot total katastrof.

Tittar vi närmare på de aktuella amerikanska siffrorna så blir detta en dystert läsning. Den amerikanska exporten har under året fram till idag sjunkit med 11 procent. Ett så drastiskt fall har under 2000-talet endast visat sig i anknytning till de två tidigare recessionerna 2001 och 2008-09. (se diagram)

Här följer ytterligare några signaler om att den amerikanska ekonomin åter står på randen till recession.

- Volymerna av de inhemska transportererna på lastbil, järnväg och flyg **sjunker månad efter månad**.
- Partihandeln visar på den **lägsta nivån** sedan recessionen 2008-09.
- **Köpkraften ser ut att avta** då 51 procent av amerikanerna har en inkomst som understiger 30 000 US-dollar per år.
- Just nu står nära 103 miljoner amerikaner i arbetsför ålder **utanför arbetsmarknaden**.
- Industriproduktionen har sjunkit fem månader i rad under det första halvåret 2015. Detta har tidigare endast skett i anslutning till en recession.
- **Nyskapade arbetstillfällena minskade** på ett oroväckande sätt under augusti och september, detta medan varslen om uppsägningar samtidigt ökade.

Hur nära en fullt utvecklad storm vi befinner oss vet ingen förutom vår Herre. Som vi inledningsvis konstaterade var det många som förväntade sig att detta skulle ske i anslutning till Shemithårets avslutning i mitten av september.

Tveklöst är det ju så att det i samband med Elul 29 och avslutningen av de tidigare två Shemitah 2001 och 2008 har skett kraftiga skakningar på de globala börserna och omfattande recessioner har skadat de globala ekonomierna.

Även beräkningar av framstående sekulära ekonomer har pekat på att kraftiga skakningar i de finansiella systemen skulle ta sin början i månadsskiftet september/oktober. Med facit i hand har även dessa teorier visat sig slå fel. Möjligt kan det vara så att [vissa skeenden](#) ägde rum under september månad som senare kan visa sig vara av avgörande betydelse.

Den kommande utvecklingen bestäms av en rad olika faktorer. En av dessa är den fortsatta ränteutvecklingen. Som väntat meddelade den amerikanska centralbanken Fed den 28 oktober att banken i nuvarande situation inte genomför någon räntehöjning.

Världens centralbanker med Fed i spetsen kan, för att skjuta på problemen, också tänkas ta till storläggan genom att sätta en svindlande fart på sedelpressarna (sk helikopterpengar) vilket skulle riskera att skapa hyperinflation.

Det mest skrämmande och allvarigaste scenariot är kombinationen räntechocker/sammanbrott på obligationsmarknaden/derivatkollaps. Skulle ett sådant scenario bli verklighet kommer det totala globala systemet att tvingas till en återställning då hela länder och dess banksystem kommer att implodera.

En stor risk är också om någon av världens storbanker (too big to fail) hamnar i svårigheter. Nyligen har vi fått signaler om att Deutsche Bank [brottas med problem](#). Den 29 oktober presenterade banken [ett åtgärdsprogram](#).

Ytterligare en viktig faktor är den fortsatta utvecklingen för oljepriset. En okontrollerad händelseutveckling i Mellanöstern kan snabbt mångdubbla dagens prisnivå.

Den nuvarande perioden av relativt lugn kommer inte att bestå, en kraftig storm kommer att bryta ut. Under de svårigheter som ligger framför vet vi att vi kan förlita oss på Guds beskydd. I Jesaja får vi en bekräftelse på detta.

Jesaja 25:4 *Du är ett skydd för den svage, ett skydd för den fattige i hans nöd, en tillflykt undan storm, en skugga undan hetta. Ty de skoningslösas andedräkt är som en storm mot en vägg.*

Allt gott, Rune